

Caracterizarea personajului Otilia Marculescu din opera Enigma Otiliei scrisa de George Calinescu-a treia parte

In privirile celorlalți membri ai familiei, imaginea personalității eroinei apare oglindita deformat, printr-o falsa perceptie asupra comportamentului neconventional al acesteia. Familia Tulea o disprețuiește pe Otilia, considerând-o "tolerată" în neamul lor.

Aurica o invidiază pe eroina pentru farmecul feminin pe care ea nu îl poseda. Prizoniere ale urii și invidiei lor, Aglaea și Aurica interpretează inadecvat nonconformismul Otiliei drept dovada a destrabălării. Caractere instinctuale, dirijate de principii morale rigide, incapabile să privească dincolo de aparente, fără imaginatie și rauvoitoare, cele două femei constituie puternicul element de contrast în raport cu care se dezvaluie, în roman, individualitatea protagonistei.

Din punctul de vedere al lui Stanica Ratiu, Otilia este când o persoană respectabilă, când una de condiție indoieșnică, dar întotdeauna o fata "desteapta", cu semnificația "descurcareată". Dupa ce spionează casa lui Mos Costache "în profitul Aglaei" și află despre posibila adoptie a Otiliei, Stanica se gândește să valorifice prilejul în folosul sau și, interpretând doar aparentele, îi propune Otiliei "uniunea de concepții". "Oferta" lui arată imaginea inexactă pe care și-a format-o asupra fetei.

Modul ironic, critic în care naratorul comentează reacțiile și interventiile ostile ale Aglaei și Auricai fata de Otilia, sugerează cititorului faptul că perspectiva acestora, ca și "oferta" lui Stanica, este falsă. Punctul de vedere auctorial va fi intărit de acela al personajului-reflector. Descoperind în camera Otiliei un volum de versuri al lui Albert Samain, Felix își creează, prin analogie, o imagine asupra fetei, care o contrazice pe aceea a familiei Tulea: "Otilia îi apără ca o ființă tragică, suferind la o muzică mult prea tare, ca o floare respirând în întuneric umiditatea. O fata care citea astfel de fluidități nu putea fi o ființă diabolică, ci contemplativă, victimă a oricărei mișcări pasionale prea tari".

În acest sens, afirmațiile deseori repetate ale Otiliei, prin care ea își marturiseste lămpede și fără premeditare dezinteresul fata de averea lui Mos Costache, sunt perfect verosimile, în concordanță cu structura ei caracterială: "La banii lui papa nici nu ma gandesc, nici nu-mi trece prin cap ca are să moara vreodata. Si dacă s-ar întampla astă candva, ma poti închipui pe mine aici, nas în nas cu tanti Aglae?".